

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

145. An habens coadiutoriam à Papa concessam, gaudeat priuilegio fori?
Et quid de Clerico, qui beneficium obtinet, quod obtinere non poterat,
puta, quia illegitimus, irregularis, vel si ordinatus est ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

sess. 23. cap. 6. Sed omnino fallitur: nam affirmatiua sententia quam tenent communiter Doctores, fundatur in Concilio Tridentino, ubi ponit particulam *aut*, quæ defungitur, sic enim asserit. Is fori privilegio non gaudeat, nisi beneficium Ecclesiasticum habeat, aut Clericalem habitum, &c. Et ita hanc opinionem præter Farinacium docet, me citato, Paulus S. Millante de privileg. Cleric. cap. 7. dub. 1. num. 23. Hevia in curia Philippica part. 3. §. 1. num. 3. Bobodilla in polit. tom. 1. lib. 2. cap. 18. num. 102. Cenedus in 99. canon. quest. 3. num. 29. Nouarius in nouo iure Pontificio conclus. 117. num. 6. & Salzedo in præct. crimen. Bernardi Diaz cap. 62. num. 9. ubi sic ait. Si Clericus prima tonsura initiatus beneficium Ecclesiasticum obtinuerit, quamuis non deferat vestes clericales, gaudere debet privilegio fori Ecclesiastici, vt constat ex Concilio Tridentino. Sic ille. Vnde non est audiendus Burgius.

RESOL. CXLII.

An si dictus Clericus habeat tantum ritulum & collationem beneficij, non autem possessionem gaudeat privilegio fori, & sit à iurisdictione laica exemptus? Et an hoc etiam procedat in Clerico possidente beneficij sine redditibus? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 30. alias 29.

§. 1. **N**egatiuè respondet, ex Theologis Lopez p. 1. cap. 2. 86. & ex Iuristis Iulius Clarus lib. 5. §. fin. q. 36. num. 21. & alij.

2. Sed contrarium asserendum est cum Anastaf. Germonio lib. 3. cap. 15. num. 59. Gigante de pensionibus. cap. 94. num. 11. & ita declarasse Sacram Cardinalium Congregationem, notauit Parisius de resignat. benef. lib. 7. q. 1. num. 47. Et ratio est: quia per solam collationem, & ritulum beneficij, etiam sine eius possessione, quis dicitur beneficium habere, vt docet Romanus cons. 350. Conar. lib. 3. var. cap. 16. Vide etiam Bonacinam de legibus, disp. 10. q. 2. punct. 1. §. 4. num. 12. ubi ex professo probat hanc sententiam, quæ quidem sententia procedit etiam in Clerico possidente eundem beneficium, sed sine redditibus; quia habet ritulum beneficij, & hoc solum requirit Concilium hic; & beneficium sine redditibus assignatur in fauorem alterius: & Episcopi titulares faciunt omnia, quæ solent facere cæteri Episcopi; & tamen ex suis Episcopatus nullus redditus percipiunt. Ergo, &c. Et ita docet noster D. Carolus de Grassis de eff. cler. eff. 1. num. 1224.

RESOL. CXLIII.

An Clericus, qui habet pensionem tantam super aliquo beneficio, gaudeat tanquam Beneficiatus privilegio fori, ita vt exemptus sit à iurisdictione seculari? Et quid, si incedit in habitum, & Tonsuram? Ex p. 1. tract. 2. Ref. 31. alias 30.

§. 1. **N**on gaudere respondet Azucuedus tom. 1. lib. 1. leg. 1. tit. 4. numer. 5. Recopil. Gonzales ad reg. 8. cancell. gloss. §. 5. num. 7. & Carol. de Grassis de eff. cler. eff. 1. num. 1198. Bonacina de leg. disp. 10. q. 2. punct. 1. num. 11. Flaminius de resignat. benef. lib. 1. q. 11. n. 70. & lib. 2. q. 15. n. 15. qui cum Gonzales asserit ita declarasse Sacram Cardinalium Congregationem, 19. Iunij, 1586. his verbis: Cui referuntur fuit pensio, si non incedit in habitum, & tonsuram, non gaudet privilegio fori.

2. Sed contrariam sententiam docet Suarez contra Regem Angliæ, lib. 4. cap. 26. num. 9. Zetola in præxi Episc. verb. Clericus. §. 2. ver. ex hac doctrina. Lafare de decim. vend. cap. 19. num. 24. Rodriguez in summa tom. 1. cap. 155. n. 11. & Salzedus in præct. crimen. Diaz cap. 64. num. 10. ubi ita consuluit in Academia Complutensi anno 1584. & ita iudicatum fuisse in Supremo Concilio Regis, testatur. Adde etiam, quod Armandariz in addit. ad Recop. leg. Nauar. lib. 2. tract. 19. de foro compet. num. 5. & 7. testatur, ita declarasse Sacram Cardinalium Congregationem.

3. At Belletus in disquis. cler. part. 1. tit. 3. §. 8. num. 11. & alij conantur concordare supradictas sententias: asserunt enim, quod prima opinio loquitur in casu, quo pensio non excedit summam sexaginta ducatorum auri de camera, vt Bulla Sixti V. quæ incipit, Pastoralis. sub anno 1589. Marcus verò Antonius Cucchus lib. 5. tit. 8. num. 17. aliter concordat: dicit enim si Clericus habeat pensionem loco tituli beneficij, reputatur beneficiarius, & per consequens gaudebit privilegio fori: focus autem, minime gaudebit. Vide etiam Ceuallos tract. de cognit. per viam violentiæ. part. 2. quest. 62. num. 31.

RESOL. CXLIV.

An Capellanus, cui capella in perpetuum, vel in ritulum fuerit à Papa, vel Episcopo assignata gaudeat privilegio fori?

Et quid dicendum, si habeat capellaniam, vel beneficium, vulgariè dictum, seruitium Missarum?

Et quid, si clericus habeat Præstimonium, seu Fratraniam, si dictum Præstimonium possideat in ritulum perpetuum, & aliquod spirituale annexum habeat? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 32. alias 31.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè: nam beneficium Ecclesiasticum, dicta Capellania iudicatur. Et ita docet Azorius part. 2. lib. 10. cap. 3. q. 5. Nauart. de Floris can. cap. 20. num. 17. Salzedus in præct. crim. Diaz cap. 64. num. 12. & alij. Secus autem, si habeat Capellaniam, seu beneficium vulgariè dictum, seruitium Missarum: quoniam tales capellaniae non dantur in ritulum, nec in perpetuum, sed sunt amouibiles; nec veniunt appellatione beneficij, vt notauit Azucuedus tom. 1. lib. 1. leg. 1. tit. 4. num. 7. Recopil. & alij. Et ita etiam gaudere privilegio fori dicendum est, si Clericus habeat præstimonium, seu fratraniam: si dictum tamen præstimonium possideat in ritulum perpetuum, & aliquod spirituale annexum habeat: nam cum istis conditionibus præstimonium pro beneficiis habentur. Et ita probat Azucuedus ubi supr. Menochius cons. 201. num. 16. Parisius de resignat. benef. lib. 1. quest. 1. ex num. 124. Gonzales ad reg. 8. Cancell. gloss. §. 5. n. 2. num. 11. Gaspar de benef. tom. 1. part. 1. cap. 2. num. 117. Bonacina de legibus, disp. 10. q. 2. punct. 1. §. 4. num. 11. & alij.

RESOL. CXLV.

An habens Coadiutoriam à Papa concessam gaudeat privilegio fori?

Et quid de Clerico, qui beneficium obtinet, quod obtinere non poterat, puta, quia illegitimus, irregularis, vel si ordinatus est cum falsis Dimissoriis, vel sine illis?

Et quid, si ordinatus fuerit ante legitimam ætatem, vel per simoniam? Ex part. 3. tract. 1. Ref. 62.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè, quia talis dicta coadiutoriam habens beneficiatus appellatur, & ita

De Immunit. Eccles. Resol. CXLVI. &c. 167

ita tenent Doctores quos citat & sequitur Barbofa de potest. Episc. part. 2. allegat. 12. num. 4.

2. Notandum est etiam hic obiter, quod si Clericus obtineat beneficium, quod non poterat obtinere, quia illegitimus, vel irregularis, & de facto reperitur in possessione beneficii, gaudet adhuc privilegio fori, & ita fuisse decusum in M.C. Vicarie Neapolitanæ testatur Francus dec. 189. & tenent DD. quos citat Ioan. Baptista de Thoro in compen. decif. Neapol. ver. clerics, fol. 94.

3. Nota etiam, quod licet olim clericus in minoribus constitutus à non suo Episcopo sine literis dimissoriis, vel cum falsis, posset gaudere privilegio fori, venotant DD. quos citat Squillante de privileg. cler. cap. 7. dub. 2. num. 29. Hodie tamen per constitutionem Urbani VIII. datam Romæ 11. Decembris 1624. taliter ordinatus minime privilegio fori gaudet; ordinatum verò ante legitimam aetatem gaudere dicto privilegio fori tradit Carol. de Grassis de effect. cleric. effect. 1. num. 666. sicut etiam ordinatum per simoniam.

RESOL. CXLVI.

An ordinatus ante legitimam aetatem, vel extra tempora, &c. gaudeat privilegio fori?
Et quid de eo, qui ordinatus fuit sine dimissoriis, aut cum falsis?
Et quid est sciendum de Clerico ordinato per symoniam, vel ab Episcopo impedito ordines faciendi, v. g. excommunicato suspenso, interdito, &c. an gaudeat supradicto privilegio fori? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 26.

§. 1. Negatiuam sententiam tenent Bernardus Diaz, Rolandus & Challanus, quos citat Pereira de manu Regia part. 2. cap. 26. num. 18. quibus adde Valquez allegat. 45. num. 20.

2. Sed contraria est vera, quam cum multis tueri nouissimè Paulus Squillante de privileg. Cleric. cap. 7. dub. 3. num. 29. quia talis est verè ordinatus, & ei impressus fuit character. Notandum est tamen quod licet hanc sententiam olim probabiliter docuerint de Clerico ordinato à non suo Episcopo sine literis dimissorialibus, vel cum falsis, multi DD. hodie tamen ex constit. S.D.N. Urbani. VIII. die 11. Decembris 1624. taliter ordinati non gaudent privilegio fori. Vnde affirmatiua sententia, quam tenet Barbofa de potestate Episc. part. 2. alleg. 8. n. 18. & alij penes ipsum, probabilis erat ante dictum decretum Urbani VIII. nunc verò non est admittenda.

3. Notandum est etiam hic obiter Clericum ordinatum per simoniam, vel ab Episcopo, qui erat impeditus Ordines conferre aliquo iuris impedimento, nempe excommunicationis, suspensionis, interditi, &c. gaudere privilegio fori.

RESOL. CXLVII.

An qui beneficium habens delinquit, & postea matrimonium contrahit, sit à iudice laico puniendus?
Idem est dicendum de Clerico coniugato, qui post commissum delictum tempore que omnia requisita habebat, ut fori privilegio gauderet, effectus est bigamus iniens aliud matrimonium? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 6.

§. 1. Affirmatiuè responderet Pereira de manu Regia part. 2. cap. 42. n. 8. quia omne delictum de se temporale est, solumque ratione personæ ad hoc, vel illud iudicium spectat: vnde etiam privilegium per-

sonæ attendi debeat, quando iudicium incipit, ex l. cum quadam puella ff. de iurisd. omni. iud. & ex cap. penult. de foro comper. planè si eo tempore Clericus nullum haberet privilegium, nulla ratio est, ob quam ad iudicium Ecclesiasticum remitti debeat.

2. Sed ego contrariam sententiam doceo per ea, quæ adduxi in 3. part. tract. 1. & resol. 34. & ita hanc sententiam docet etiam Baiardus in addit. ad Bul. Clar. quest. 36. num. 46. vbi sic ait. Si Clericus commisit delictum tempore quo erat Clericus, & postea uxorem duxit, debet puniri ab Episcopo, & non à iudice laico, ut iudicatum fuit per sacrum Consilium Neapolitanum. Ita ille, & ante illum Franchus de decif. 417. num. 4. vol. 2. apud quem videbis rationes fundantes nostram sententiam, & nouissimè hanc sententiam, me citato, docet etiam Squillante de privileg. cleric. c. 7. n. 110 & 38. vbi citat Gratianum in discept. forens. c. 224. & Barbosam de potest. Episc. part. 2. allegat. 12. n. 6. quibus ego addo Sanchez vbi inf. 2. & Bonaciam in Bull. Cæm. disp. 1. q. 16. sect. 1. punct. 3. n. 14. & Gauantum in enchir. Episc. ver. fori privilegium, n. 31.

3. Idem est de Clerico coniugato, qui post commissum delictum tempore quo omnia requisita habebat ut fori privilegio gauderet, effectus sui bigamus iniens aliud matrimonium, nam in tali casu gaudebit privilegio fori, cum in his casibus ad tempus commissi delicti spectetur. Vide Doctores citatos, & Riccium p. 5. collect. 1864. quibus nouissimè adde Sanchez in opusculo tom. 2. lib. 6. c. 1. dub. 3. num. 1. quæ quidem omnia confirmantur ex declaratione sacre Congregationis immunitatis in Nullius Garopoli, die 9 Septembris 1631. vbi determinatur, quod fori privilegio gaudet laicus pro tempore quo fuit Clericus.

RESOL. CXLVIII.

An Clericus coniugatus cum unica & virgine vestes Clericales, & Tonsuram deponens, si postea illas reassumat, gaudeat privilegio fori? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 80. alias 79.

§. 1. Negatiuè respondent aliqui Iurisperiti ex neoteris. Hoc etiam docet Auendaño de exequend. mandatis Reg. lib. 1. c. 32. n. 15.

2. Sed contrariam sententiam amplectendam omnino esse iudico. Et ita docet M. Antonius Cuchus in instr. lib. 3. tit. 9. n. 67. vbi ita asserit: [Si Clericus coniugatus, qui clericales vestes induere non solebat, eas tandem cum tonsura assumpserit, privilegio fori potitur.] Vide etiam Barbosam in l. Titia. 35. num. 33. ff. de solut. matr. Clarum lib. 5. receptorum §. fin. q. 36. num. 15. & alios.

RESOL. CXLIX.

An Clericus solutus in Minoribus tempore delicti, si postea viduam ducat ex bigamia amittat privilegium fori? Et an sit bigamus, ita ut amittat privilegium fori, si quis feminam prius à se cognitam ducat postea in uxorem? Ex part. 4. tract. 1. Refol. 27.

§. 1. DE hoc casu olim interrogatus fui, & negatiuam sententiam docui cum Pereira de manu Regia part. 2. cap. 26. num. 17. vbi sic asserit. Quid dicendum quando, bigamia contracta sit post delictum an inducat privilegij amissionem: prout si quis erat solutus in minoribus tempore delicti, & postea viduam duxit, an obstat bigamia. Videtur quod sic, quia tempore capturæ reperitur bigamus, & deuenit

* Quæ hic est infra Ref. 166. & sup. ex doctrina Ref. 108. prope finem, à ver. Idem dicendum. & lege etiam Ref. not. seq.

Sup. hoc infra in Ref. 149. & lege etiam doctrinam Ref. & ver. annot. præterita.

Sup. hoc supra in Ref. 122. §. penult.

Sup. hoc supra in Ref. 147. §. vlt.